

TAM TAM TAM

MĚSÍČNÍK ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH SKAUTŮ V EXILU

ROČNÍK VII.
ZÁŘÍ - ŘÍJEN

ČÍSLO 1
1979

Zahajujeme seriál o souhvězdích

Milé čtenářstvo,

hlásíme se Vám po prázdninách 1. číslem VII. ročníku TAM-TAMu. Je nějaký tlustší, že ? Zato ho ale nebudete dostávat měsíčně jako dosud, ale po dvou měsících. Finanční situace časopisu je v důsledku vlašné platební morálky natolik špatná, že Evropský poradní kruh se rozhodl k tomuto úspornému opatření, protože oddíly se dosud musely podílet na vyrovnávání finančního schodku našeho ústředního časopisu. A který oddíl je tak bohatý, aby si to mohl do nekonečna dovolovat ?

Tento rok nebudete muset sahat tak hluboko do kapsy. Předplatné se snižuje z FrS 14,- na 12,- a tím na DM 14,-, f 15,- a do zámoří na \$ 8,-. Víte, kolik je za 2 franky žvýkaček ! Prosíme Vás ale, abyste nám předplatné včas zaplatili. Tam-tam žije z ruky do pusy. A pokud ho nečtete, napište nám lístek. Je to čestnější a my ušetříme na sníženém nákladu.

Obsah jsme přizpůsobili přání a kritice, posbírané vůdci u jejich oddílů. Prostřední, hojně malované 4 stránky jsou pro naše nejmenší. Jistě se zasmějí Leškovi a Peškovi a poučí o požadavcích ke stupňům zdatnosti. Větší se leccemus příučí v nových seriálech. Černý Orel se loučí a od příštího čísla nenastupuje s povídkami nikdo menší než ... /hádejte !/

A hodně nám pište, obzvláště o svých zážitcích z táborů, pokud možno s kresbami. Chystáme totiž Sem-tam.

red.

Skautské odznaky

Eclaireuses et éclaireurs
unionistes de France
Založeno 1910

Guides de
France

Eclaireuses et éclaireurs
Israelites de France

Heslo :Eclaireurs toujours prêt !

O hadovce smrduté

Houby nám letos na Oletě vůbec nepřály. Člověk neza-
kopl ani o prašivku a o hříbkách se nám jenom zdálo.
Někdy, když vanul příznivý větřík, táhla se z lesa
nad táborem zvláštní vůně - něco mezi dobře uleže-
lou latrinou a půl roku starou zdechlinou. Bližším

průzkumem bylo zjištěno, že vinen není sedlák, který občas hnojil
přilehlé louky, ale jakési divné houby. Byly to tzv. hadovky a
les jich byl plný.

Je to sice houba k ničemu, ale rozhodně stojí za
povšimnutí. Na bílé noze, která je uvnitř dutá a
vypadá, jako by byla udělána z polystyrenu, sedí
špičatý klobouček, pokrytý zelenou lepkavou hmo-
tou. To ona tak zapáchá a láká mouchy, které pak
přenášejí droboučké výtrusy a tím hadovku rozšiřu-
jí.

Porozhlédněte se okolo a jistě objevíte na zemi tu
a tam takové podivné vejce. Na povrchu má ko-
žovitou blánu, pod ní je vrstva slizu a pak
tvrdý vnitřek. Máte před sebou zase hadovku.
Z „vajíčka“ vyrazí při zralosti třeň /jak
se správně říká nohám hub/ a během několika
hodin se tu tyčí hadovka v celé své kráse.
Vejce, které samo nepáchne, se prý dá jíst /na-
krájené a osmažené jako řízky/, ale neznám nikoho, kdo by to byl
prakticky vyzkoušel.

Hadovka smrdutá

- Obé -

P O L N Í T Ě L O C V I Č N A

Až si vyjdete na výlet do přírody, vyzkou-
šejte své svaly! Najděte si pěkně tvarovaný, si-
lám úměrný balváneek a zacvičte si:

Zvedání břemene

nad hlavou, do dřepu

na počet. Kolikrát?

Držení břemene

nad hlavou, v předpažení,

upažení, připažení

na čas. Jak dlouho

vydržíte?

S K A U T H V Ě Z D Á Ř .

Letošní ročník bude přinášet informace pro zájemce o odborku hvězdáře. Na konci seriálu budete mít všechny potřebný materiál k této odborce.

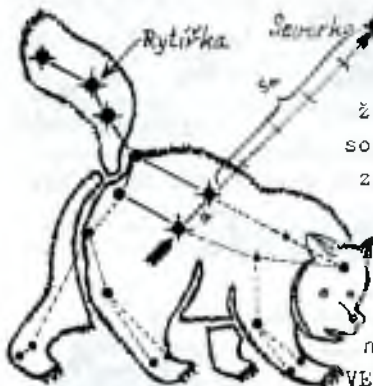
Podmínky odborky :

- 1/ Zná hlavní souhvězdí u nás na obloze viditelná, dovede je ukázat a nejméně 5 nakreslit.
- 2/ Zná vzájemnou polohu a pohyby země, slunce a měsíce.
- 3/ Má základní vědomosti o přílivu a odlivu, zatmění a slun. skvrnách.
- 4/ Umí určit sever podle jiných hvězd nežli polárky.
- 5/ Ví jak se určí čas podle slunce, odhadne noční dobu podle polohy hvězd a měsíce.
- 6/ Sestrojí sluneční hodiny.

M á t e d o b r é o č i ?

Uvidíte na velikou vzdálenost medvěda ?

Správný rover musí bystrým zrakem rozeznat veverka od roverky, zatím

co ve středověku to měli těžší. To musil statný rytíř při zkoušce zraku dobře najít R y t í ř k u . Ale pozor, nejedná se o žádného rytíře v sukničích, nýbrž o hvězdu v souhvězdí V e l k é h o v o z u , někdy též zvaného V e l k ý m e d v ě d .

Prostřední hvězda ve voji, je ona hledaná RYTÍŘKA. Ve skutečnosti jsou to dvě hvězdy vedle sebe a jenom ten, kdo má dobrý zrak je od sebe rozezná. Velký vůz je nejnápadnější souhvězdí na noční obloze.

VELKÝ MELVĚD /Velký vůz/ má také svého mladšího brášku, zvaného M A L Ý M E D V Ě D /Malý vůz/.

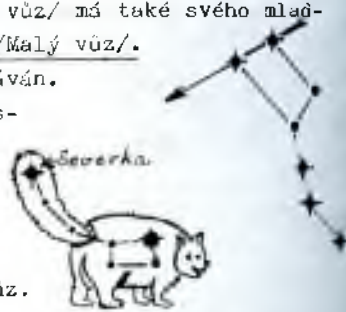
I když je menší, byl a je lidmi více vyhledáván.

Námořníci se dle něho orientují na moři, cestovatelé v pustinách. « CO VY ? ? ? Jak ho na obloze najdete ? Úplně jednoduše .

1/ Naleznete na noční obloze Velký vůz

2/ Vzdálenost mezi zadními 2 hvězdami prodlužte 5x, jak je namalováno na obr. Velký vůz.

« Již jste u Polárky též zvané Severka. To je velice jasná hvězda ve špičce Malého VOZU a v noci nám ukazuje, kterým směrem je Sever.

Vaše úkoly :

- 1/ Zjistěte si názvy obou souhvězdí i hvězdy Polárky ve vašem vyučovacím jazyce.
- 2/ Najděte Rytířku vlastním zrakem nebo i pomocí dalekohledu.
- 3/ Najděte obě souhvězdí.

Naše rady :

- 1/ Noční obloha musí být jasná.
- 2/ Ve městech je zář hvězd zeslabena intenzitou světel domů, aut, atd. hvězdy se špatně pozorují. Zkuste to tedy mimo město.
- 3/ Na titulní stránce Tam-Tam najdete vzájemné postavení souhvězdí na obloze. Vždy k 20. dnu v měsíci ve 21 hod.
- 4/ Budete-li Tam-Tam držet v ruku otočte se čelem k severu.

Z I A T Á V A Ř E Č K A

Krocání hody. /Praválenda 79./

Den před slavnostní hostinou, kdy bude podáván krocán, je třeba přinést hluboce zmrazeného ptáka z obchodu a nechat ho pozvolna roztávat. Měl by vážit asi 5 kg./Pro 10 osob./

Na druhý den, hned jak skončí polední klid, je nutno vyslat veškerý lid na dřevo a vydatně povzbuzovat jeho pracovní morálku. Jen

šéfkuchař zůstane v táboře, aby připravil opravdu veliké ohniště a odstranil drny. Jakmile je dosti dřeva, zapálí se oheň. Velkolepý oheň nejen zvěstuje znamenitou baštu - především a hlavně je zapotřebí vyrobit veliké množství žhavého popela. Proto alespoň dvě hodiny vydatně topíme a to nejen tenkými větvičkami, přejdeme rychle na silné klacky a přikládáme polena z tvrdého dřeva, která pomalu prohořívají. Šéfkuchař mezitím připravuje marinádu z oleje, hořčice, cibule, soli a případně dalšího koření podle vlastního vkusu. Dvě silné, syrové větve s vidlicí zatluče do země po obou stranách ohniště, na třetí, rovnou syrovou větev navleče krocana, potřeného zevnitř i z venčí marinádou. Po dvou až třech hodinách přestaneme topit a nad rozžhavenými uhlíky zvolna pečeme krocana. Čas od času pootočíme a potřeme marinádou. Pečeme aspoň tři až čtyři hodiny. Do horkého popela zahrabeme brambory a protože jejich pečení zdaleka tak dlouho netrvá, můžeme je občas předhodit do ohně, který kolem ohně křepčí a zpívá a nemůže se dočkat. Chcete-li brambory podávat jako přílohu k pečenému krocanu, musíte je ovšem zahrabat do popela později. Krocana nahradí 5 kuřat - doba pečení 1 a půl až 2 hod.

Erbovní pověsti

ZÁKLADY HERALDIKY.

Již jednou byl v Tam-tamu uveřejněn erb patřící jednomu ze skautských veličin a sice lordu Baden-Powellovi - zakladateli skautingu. Ale i mezi našimi skauty je celá řada těch, kteří mají osobní a nebo rodový erb a o těch vám budeme postupně vypravovat. Proto v příštích číslech pod nadpisem ERBOVNÍ POVĚSTI bude ještě umístěn podtitulek SKAUTI S ERBEM, kterým zahájíme tuto novou serií. Dříve však než začneme, chceme vás seznámit s tím nejdůležitějším z oboru heraldiky.

Jak všichni víte, rytíři nosili do boje brnění a na hlavě přilbu. Proto takový středověký válečník byl doslova od hlavy k patě uzavřen jako v konzervě. Takto oplechovaný nemohl být nikým poznán a to ani vlastním otcem ne, natož ostatními spolubojovníky. Když rytíři zrovna neválčili, tak odpočívali a někteří z dlouhé chvíle si začali malovat různá znamení a obrazce na své štíty. Tím, že si každý jinak ozdobil svůj štít, byl již na dálku k rozeznání. A tak spolubojovníci již věděli, že rytíř Zbraslav má na štítě sekuru, Bartoš zase dva zelené pruhy, a že Budivoj má černé ptačí křídlo. Jak vidíte, tato znamení, namalovaná nebo upevněná na štítě, byla nejen praktická, ale svou pestrostí barev a nevyčerpatelnou možností různých znaků i líbivá. Stalo se zvykem a můžeme říci i tehdejší módou pomalovat si štít a to každý pokud možno něčím jiným. To, co bylo namalováno a nebo připevněno na štítě, tomu se říká v heraldice **ŠTÍTOVÉ ZNAMENÍ**:

Stalo se, že se některý rytíř v bojích a válkách obzvlášť významenal a proslavil. Tu jeho přátelé i nepřátelé začli si s úctou na něho ukazovat a říkat o něm, že ten s tou hvězdou na štítě se nebojí ani čerta. Stal se prostě slavným a byl hrdinou. A aby té jeho slávy padlo také trochu i na jeho rodinné příslušníky, dali si všichni na své štíty také hvězdu, která se potom stala dědičnou pro celý rod.

Z erbovních pověstí, které jsme vám v předešlých číslech vypravovali víte, že štítová znamení, kterým se v heraldice říká **FIGURY**, byla rytířům udělována na památku za jejich hrdinské skutky. Dnes se dovíte, že někteří si sami zvolili štítové figury a erb.

který se časem z tohoto štítu vyvinul, se nazývá SVOBODNĚ PŘIJATÝ: A protože v té dávné i méně dávné době se ke zbrani sahalo daleko snáze než nyní, bojovalo se o velké věci jako chránit vlastní zem a panovníka, ale i o menší, někdy stačil křivý úsměv nemilovaného souseda, začala se s počtem bojů a šarvátek štítová znamení množit jako houby po dešti. Musel se v nich zavést pořádek.

Heraldika je proto rozděluje na dvě základní skupiny. Do té první patří tak zvané štítové figury HEROLDSKÉ. Jsou to takové, které dělí štít čarami, čili geometricky.

Do druhé patří štítové figury OBECNÉ a to jsou ptáci, zvířata, rostliny, náradí, zbraně, nebeská tělesa a vlastně vše, co můžeme vidět kolem sebe a popsat SLOVY.

Jak vidíte, štíty mají různé tvary. Je to tím, že podléhaly módě, zrovna tak jako oblečení, účesy, architektura a vše ostatní. Stejně je tomu tak s přilbou, která se vyvíjela a měnila.

Protože byla z kovu a v létě a zvláště pak v křižáckých

válkách v Palestině se pod nelítostně pálicím sluncem rozpálila, chránili ji rytíři kusem látky, které se ve staročeštině říkalo FAFRNOCHY a dnes PŘIKRÝVADLA. Protože látka moc slunce, deště a větru nesnese, natož lité boje, ve kterých se nejvíce poškodila, tak se také v heraldice přikrývadla malují jako hodně rozevlátá a potrháná.

V turnajích si rytíři na přilbu připevňovali různá znamení ze dřeva, kůže, látek a i jiných materiálů. Této okrase, která měla podobu zvířat, rohů, rostlin, lidských postav, větví a podobně se v heraldice říká KLENOT. Aby na přilbě lépe držel a nebyl vidět přechod mezi klenotem a přilbou, nasazovali si rytíři na přilbu někdy stočenou látku, která se nazývá TOČENICE a nebo OZDOBNOU KORUNKU.

BOBŘÍ DRUŽINA POZORUJE DRAVÉ PTÁKY

Zvířecí oddíl dostal tip na tábořiště v Českém středohoří. Bobři jako nejzkušenější družina se tam rozjeli na průzkum. Jak tak vandrují, spatřil Luďek kroužit ve výšce dravce. Měl jistě metrové rozpětí křídel a v délce do půl metru určitě moc nechybělo. Takhle vypadal : Měl široká, zašpičatělá křídla, ocas ne příliš dlouhý, do hrany. Kluci zalehli a pozorovali. Najednou z čista jasna se milý pták jakoby propadl. Ale ne bez cíle. Nad lesem totiž vzletlo hejno holubů. Jeden z nich se opozdil. A to neměl dělat, protože se octl ve spárech dravce, chudák. Hochům ho bylo líto. A už si odnášel kořist na skalisko. Kulíšek měl dalekohled a ten šel z ruky do ruky. Teď si mohli chlapci toho fešáka v klidu prohlédnout. Všichni se shodli na tom, že je to s o k o l s t ě h o v a v ý . Znali ho ze školního kabinetu, ale v přírodě ho ještě neviděli. Není ani divu. Sokol se stal vzácným. Zasloužili se o se o to jednak sokolníci odchytem pro lov ptáků - so- kol je nejrychlejší letec vůbec a vrhá se i na ptá- ky daleko větší než je sám - a jednak zemědělci svým rozprašcváním insekticidů /prostředků na hubení hmyzu/. Jelikož se začátkem sedmdesátých let od tohoto zamořování přírody začlo u- pouštět, začli se sokolové pozvolna vracet do svých starých lovišť.

Za chvíli k našemu sokolovi přisedl druhý, asi o třetinu větší. Byla to paní sokolová. U všech dravců jsou samičky podstatně větší.

" Kluci, třeba tam mají někde hnízdo. Pojďme, vyšplháme tam a ofctografujeme si to ! " horlil nadšený fotoreportér Prskavka.

"Radši ne, Prskavko," namítl Bobr, "když jsou tak vzácní, neměli bychom je plašit." Z Bobra promluvila moudrost budoucího skauta-ochránáře.

H Á D E J, H Á D E J, H Á D A Č I

1. Jak vidí denní dravci?
2. Kde je na zeměkouli den po celý rok stejně dlouhý jako noc?
3. Můžeme určovat světové strany podle Měsíce?

Pokuste se naléztí správné odpovědi na tyto otázky!Odměna!

Světluškám a vlčatům

Když se Jezevci vrátili z tábora, našli pod pěti lucerničkami velikou tabuli a na ní neumělým písmem napsáno:

Zákon světlušek.

1. Světluška je pravdomluvná.
2. je poslušná.
3. pomáhá jiným.
4. je statečná a veselá.
5. je čistotná.

Uhodli jste: Světlušky se připravovaly na nováčkovskou zkoušku ...

NAJDĚTE

PĚT ROZDÍLŮ

mezi oběma obrázky povedených "taky-táborníků", kteří si postavili latrinu u stanu!

ODMĚNA!!!

LEŠEK A PEŠEK NA CESTÁCH

Lešek, Pešek - to jsou hoši,
kteří nikdy nelenoší,

nerozmýšlejí se dlouze,
vždycky najdou východ z nouze,

když je smůla, bouchnou do ní,
nad ničím se nekaboní,

když se jim nic nechce dařit,
začnou znovu hospodařit,

ať je v světě co chce čeká,
nic ty kluky nepoleká,

že vám nelžu, čtěte sami
knížku s jejich příhodami:

HRDINOVÉ JDOU TÁBOŘIT

Dnes je, Lešku, pěkný den,
pojď si zatábořit ven!

Zatím, co stavěli stan,
zezadu se přikrad' pán:

Hybaj odtud, černé ovce!
Byl to hlídač pražské obce.

Doběhli až do Ruzyně:
Přespíme v té Indočíně?

Koukni, je tu pěkná louka!
Lešák už se nad stan ouklá

Co však přinese den příští?
Sedli vtipně na ležící

SVĚTLUŠČÍ LUCERNIČKY Z ŘEPY

Bydlím v Curyšské nížině a zelinářském a řepném kraji. Předkové těchto "Dolňanů", aby nepřišli o radovánky dožínek, vymysleli si vlastní oslavu díkůvzdání, když dojela s pole poslední fůra řepy. K té patří m.j. večerní průvod dětiček s lucerničkami, zhotovenými z řepy. Vypadá to moc hezky, děti zpívají přitom písničku "Räbeliechti, wo gaasch hi ..." a celý rok se na to těší.

Naše dětská zahradnice neboli učitelka ze školky je toho názoru, že tatínkové nemají se školkou takový kontakt jako maminky a aby se to napravilo, ať přijdou svým nejmenším ratolestem lampičky udělat, jinak by se ta prťata pořezala. A tak jsem, vybroušen ostrým nožem a lžičkou, zasedl na lavici obžalovaných, něčemu se přiučil a chci se s vámi podělit.

Vyfasovali jsme po řepě, ale nebyla to cukrovka, nýbrž krmná řepa s fialovou kůrou asi jako kedluben. Zbavíme to natě, hezky čistě. Když odkrajujeme kořen, zabereme trochu výše, asi tak v jedné pětině řepy. A od tohoto řezu pak vydlabáváme vnitřek. Čím více, tím lépe. Stěna musí být tenounká, ale nesmíme se prodlabat ven.

A teď přijde povrchová úprava. Nožičkem vykrájíme ve slupce libovolné vzory a odcloupneme. Při otvoru propíchneme 3 dírký na provlečení provázku k zavěšení na tyčku.

Dovnitř přijde svíčka v kelímku. Máme-li pro lampiónek použití až za několik dní, uložíme jej do misky s vodou, aby nám nepovadl.

Vykrájel jsme na něj našemu Cyrilovi vláček, ale vy si vyřezete asi lilii nebo vlčka. Rádce vám za to podepíše ve Stezce práci s nožem.

V klubovně nebo na některém podzimním weekendu můžete při tomhle světylku držet romantickou černou hodinku s vyprávěním a zpěvem.

- Cookie -

Kde se bere cukr

Kromě pytlíku v obchodě se cukr vyskytuje v každé rostlině, kterou kde najdete. Slunce, voda, vzduch - to je v podstatě vše, co k jeho výrobě potřebují. Jen některé rostliny ale mají v sobě cukru tolik, aby se vyplatilo ho z nich získávat.

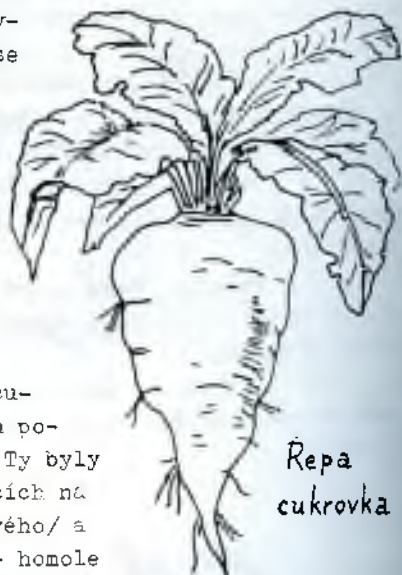
Asi nejstarší rostlinou, kterou si člověk „oslazoval život“, je cukrová třtina. Cukr z ní uměli vařit v Indii a v Číně už velice dávno. Trvalo dlouho, než ho poznala i Evropa. Římané ho ale již znali a říkali mu „indická sůl“. Byla to však spíše jen zajímavost a podceňovaná náhražka za med, kterým tehdy Evropa sladila. A samozřejmě byl drahý. Za doby Karla IV jste mohli koupit cukr v apatyce jako posilující lék. Teprve později, když se pěstování třtiny rozšířilo na americký kontinent, stal se cukr dostupnější a vydobyl si své místo v kuchyni.

Lidé si na cukr zvykli a když byl za napoleonských válek jeho dovoz náhle přerušen, začaly se hledat nějaké domácí zdroje. Vinná réva, melouny, kukuřice, javor /podle amerického vzoru, kde se ještě dnes získává z jednoho druhu javoru sladký sirup/. Nakonec to vyhrála řepa. Mnohaletým šlechtěním se podařilo z původní rostliny /zvané burák/, která měla tenký kořen a používala se hlavně na krmení, vypěstovat to, co můžete dnes na podzim vidět svážet s poli. Současná cukrovka má velké bulvy a cukru mnohonásobně více, než s čím pěstitelé tehdy před více než 150 lety začínali.

Na cukr se řepa zpracovává v cukrovaroch. Vychází z nich v různých podobách - prášek, krystaly, kostky. Ty byly poprvé vyrobeny v roce 1741 v Dačicích na Moravě /tehdy ještě z cukru třtinového/ a vytlačily do té doby běžnou formu - homole /z těch se musel cukr v obchodě usekávat/.

Listům řepy se říká chrást a slouží jako krmivo. Ale i zbytky po zpracování v cukrovaru, tzv. řízky /na proužky nakrájená a vyluhovaná řepa/, se zkrmují.

Až se vám někdy podaří získat pár pěkně urostlých řep /sedlák vám jistě nějakou na požádání dá/, zkuste ji vydlabat, udělat

Řepa
cukrovka

oči, nos a ústa, a když večer uvnitř zapálíte svíčku, máte pěkné strašidlo.

Anebo si můžete uvařit pochoutku, sladký sirup. Dříve ho mívaly chudší děti často s chlebem jako svačinu do školy. Já, když jsme to loni vařili, jsem ho ale vylízal jen tak. Nesplette si ale řepu cukrovku s řepou krmenou!

Ta nemá bulvu bílou, ale červenou, oranžovou nebo žlutou. Na rozdíl od cukrovky roste z větší části nad zemí.

Takhle se to vaří : Řepu očistíme, rozkrájíme na malé kousky /nebo rozstrouháme/, zalijeme v hrnci vodou a vaříme, až vše změkne. Šťávu slíjeme do jiné nádoby a vyvařujeme vodu až do zhoustnutí /pozor ale, nepřipálit - často míchat!/. Ze třech řep jsme takto získali asi 1/4 litru tmavohnědého sirupu.

Homole

- Obé -

C O N Á S S P O J U J E

Sbohem, vy měkká a tvrdá í a y, dnes načneme z jiného soudku! Povíme vám takový příběh:

Tábořili jsme tehdy na malé mýtince u Kulíkova mlýna, nedaleko místa, kde se Faustův potok vlévá do Sázavy. Náš vůdce Sova seděl před Komárovým stanem a prohlížel si Rosomákův zápis v kronice - když tu se ozval zoufalý výkřik. Ježkův hlas, který volal o pomoc! Sova bleskurychle odhodil Rosomákovu kroniku přímo na Komárovu hlavu a upaloval za Ježkovým hlasem. Následovali jsme ho úprkem. Když se po chvíli vrátil, nevlácel v náručí bezzvládné tělo utopencovo, jak byste si mohli myslet, ale ubřeženého Péráka. Pérák totiž seděl se svým bratrem Ježkem na břehu bobří hráze a protože byl neposeda, podařilo se mu spadnout do tůňky. Ježek byl vlče a maminčin mazánek, ale stal se hrdinou dne, protože ještě před Sovovým příchodem se vrhl do potoka a podal bratrovi silnou větev. Pérák dodnes na ten statečný bratrův čin dojatě vzpomíná.

Dobře to dopadlo, obraťme tedy pozornost k pravopisu! Z minulé lekce víme, že bobří je měkké přídavné jméno, jiný, takový atd. jsou přídavná jména tvrdá. /Proto se píše zoufalým, tvrdým, blbým - stále tvrdě./Ale k novince: Jsou to přídavná jména privlastňovací, ptáme se na ně otázkou "čí?" a nemusíme si dělat starosti s í a y. Je tu však jiné úskalí. Najdete sami ten pravopisný kámen úrazu?

NEOČEKÁVANÉ ROZLOUČENÍ

Rozloučili jsme se s Černým Orlem způsobem, který nikdo nepředvídal.

Když se náš tábor blížil ke konci, srostli jsme v jednu kamarádskou rodinu. Každý se snažil vyčíst přání z očí druhého, vyhovět mu - prostě bylo nám fajn.

Těsně před koncem tábora jsme si udělali vystup na blízkou horu. Nebyla vysoká, ale vypadala hrozně. Nešpihali jsme po strání, ale šli uzoučkou cestou k vrcholku, na němž se bělala malá kaplička.

Černý Otel a Zlaťák šli přede mnou a něco si vypravovali. Náhle jsem zaslechl temné dunění. Spatřil jsem balvan, jak se řítí s hory přímo na Zlaťáka.

"Zlaťáku, zpět!" vykřiknul jsem. Ohlédl se..a co se stalo pak, je těžké vyličit, protože místo zahalila mlha kamenného prachu.

Když se rozptýlila, váhavě jsme se přiblížili. Balvan se mezitím zřídil do propasti. Ne zemí ležel Černý Orel, nad ním se úzkostlivě skláněl Zlaťák.

"Zachránil mě.."koktal"strnul mě zpět..a jeho to chytlo...ta ruka, Bože!"

Zakryl si dlaněmu tváře a rozplakal se. Kleknul jsem k černému kamarádovi.

Byl v bezvědomí, v prachu ležel růženec, který mu vypadnul z kapsy. Zvedl jsem ho, vtom mě odstrčil Gorila a prohlížel rozdrobenou ruku. "Utíkej pro záchranku," řekl. Byl úplně bledý. "Rychle! Ať vezmou s sebou lékaře..."

Víc jsem neslyšel. Vystřelil jsem jako šíp a za pár minut jsem telefonoval

z hospůdky u cesty. Když jsem se po-

malu vracel zpět, nahnatal jsem kama-

rádův růženec a začal jsem tiše pro-

bírat jeho zmka. Kolem me přejela

záchranka a za chvíli se vracela s

kvílením dolů. Černý Orel v ní...

Když došli kamarádi do tábora, seděl

jsem na kamni před stanem, hlavu v

dlaních a modlil jsem se, úpěl, vo-

lal, žadonil..Při večeři - párek s

chlebem - bylo hrobové ticho.

Náhle Zlaťák vyskočil.

"Kluci, zachránil mě přece. Já musím,

musím.."vypletl nohy z lavice a vy-

běhnul do tmy.

ČERNÝ A BÍLÝ
OREL

"Snad si něco neuděláš?" zeptal se kdosi úzkostlivě.

"To ne! Má Černého Orla příliš rád," řekl jsem a do srdce se mi zahryzlo trochu žárlivosti.

Uasnili jsme zřejmě všichni teprve k ránu, protože když se vrátil Gorila bylo devět hodin a domíval se v první chvíli, že jsme všichni utekli strachem.

Pak nás našel, jak chrupkáme ve stenech. Nastoupili jsme, rozespali a vyděšení.

"Zranění je ovšem zlé," hryzнул se Gorila do rtu, "ale ne smrtelné." Pak dodal tiše: "Přijde asi o ruku..."

"O ruku!" vykřiknul jsem, "jak bude sloužit bez ruky máši svatou? Vždyť chce být knězem!" Gorila sklonil hlavu. Pak zvolal: "A kde je Zlaťák!"

Sotva domluvil, objevil se Zlaťák na okraji lesa. Rychle se postavil do řady.

"Promiň, Gorilo, telefonoval jsem tatínkovi do New Yorku. Říkal, že přiveze slavného chirurga... Černý Orel mi zachránil život! To jsem tátovi řekl... a také, že musí udělat všechno, aby byl Černý Orel zase zdrav!" Pak se rozplakal.

Druhý den, kdy už jsme balili k odjezdu, mě vzal Gorila na návštěvu k Černému Orlovi. Přidal se k nám i Zlaťák: "Určitě je tam už i táta s tím chirurgem!"

Černý orel byl stále černý, ale přes černou pleť se táhlo bludiště obvažů.

Usmál se jen očima, mluvit nesměl. Mlčky jsem vytáhnul z kapsy jeho růženc.

Zablýsklo mu v očích... vtom se otevřely dveře a vstoupil Zlaťákovův otec s několika lékaři. Schoval jsem se do kouta, aby mě nevyhnali.

"Má rozdráčené kosti," řekl místní lékař anglicky šedivému lékaři s úzkou hlavou. Ten lehce ohmatával obvaz. Pak zvedl hlavu: "Připravte všechno k operaci!"

Za chvíli byla místnost prázdná. Opět jsem nahmatal v kapse růženc Černého orla.

"Pane Bože, pomoz mu. Chce se ti darovat, chce být tvým knězem - a bez ruky nemůže..." Nevím, jak dlouho jsem se modlil, když se otevřely dveře a vklouzl Zlaťák.

"Táta je fakt prima," řekl vzrušeně, "hned přivezl specialistu na zlomeniny. Určitě dá Černého Orla do pořádku. Víš, kolik to bude stát? Padesát tisíc!" řekl skoro hrdě.

"Přeháníš," odpověděl jsem, "a stejně to Černý Orel zaplatit nemůže."

"No dovo! Zachránil mi život. Zaplatí to táta - za mne, za svého syna."

Chvillemi jsme se modlili, chvillemi mlčeli nebo si povídali. Až se otevřely dveře a vjela nosítka s Černým Orlem, který byl ještě v narkose.

"Co tu děláte?" zeptal se slavný chirurg přísně.

"Prosím, my se za něho modlíme. Jsem jeho nejlepší kamarád," vykoktal jsem lánanou angličtinou.

Co mám povídat dál? Černý orel má ruku v pořádku: "Není sice taková krasavice, jako bývala, ale co záleží na několika jizvách," řekl, když jsme ho navštívili naposled.

VŠEM SBĚRATELŮM SKAUTSKÝCH ZNÁMEK

PODAŘILO SE MNĚ ZÍSKAT EVROPSKÉ ZASTOUPENÍ AMERICKÉ FIRMY K-LINE, KTERÁ JAKO JEDINÁ NA SVĚTĚ VYDÁVA PŘEDTIŠTĚNÁ SKAUTSKÁ ALBA. NASKÝTÁ SE VÁM PROTO NYNÍ VHOVNÁ PŘÍLEŽITOST, TATO VELMI HEZKÁ ALBA DOSTAVAT ZDE VE ŠVÝCARSKU. V PŘÍPADĚ VĚTŠÍHO POČTU ZÁJEMCŮ JSEM OCHOTEN MEZI VÁS PŘIJÍT A TATO ALBA PŘEDVĚST. TAKÉ MOHU POMOCI PŘI OBSTARÁNÍ TRVALÉ ZÁSILKOVÉ SLUŽBY VŠECH NOVINEK NEBO SEHNÁNÍ STARŠÍCH ZNÁMEK.

DALEŠÍ INFORMACE A CENÍKY NA POŽÁDÁNÍ DODÁ

LADISLAV BIČÍK, ALTE LANDSTRASSE 9, CH 8803 RUESCHLIKON
TEL.01/724 28 04

JESTŘÁB SE ZLOBÍ, protože některé oddíly neplatí odebrané odborky; čestnou výjimku tvoří oddíl Německo-střed, jehož hospodárka vyrovnává účty obratem. Má snad vybírat peníze předem?

FRAIR GOODWIL doplnil lékárníčky táborníků na Válené lahvičkami se svým výrobkem - léčivým olejem STELLA. Umíří!

KROJOVÉ PŘEDPISY se doplňují v odstavci "Označení" bodem B/ Levý rukáv -

3. Vyšívány mezinárodní odznak českého a slovenského skautingu se nosí pod domovenkou a družinové označení pod ním.

Při skautských sjezdech a schůzích, pokud se jich činovníci účastní v civilním obleku, může se tento odznak nosit na levé straně pod šveš kapsičky saka. Obdobně při různých exilových konferencích.

Tento odznak se může udělovat též neskautům za zásluhy o exilový skauting nebo jinonárodními skautskými činovníkům, skautům a skautkám ze stejného důvodu.

Za ER : C i p a v.r.

S T Í N O H Ě A

Belalp se začíná probouzet!!!

Kdo to je
 co to je
 proč to je :

krásné lyžařské centrum ve Valisu ve Švýcarsku, s čistými sněhovými podmínkami, svolává zájemce o zimní sporty a koulování se.

Letošní lyžařský tábor pořádají společně skautské oddíly Bern a Frankfurt. Tábor je 12 ti denní od 25.12.79 do 5.1.80, nebo je možno se přihlásit pouze na 9 dnů, od 25.12.79 do 2.1.80. Přednost mají přihlášky na 12 dnů. Přihlásit se mohou účastníci od 14. let. Pro dobré lyžaře se věková hranice snižuje na 12 roků.

Hlavní program tábora je Lyžováni.

Pro začátečníky se nabízí ve spojení s lyžařským kursem akrobatické vývrtky na sjezdovce s průzkumem spodních sněhových vrstev.

Pro pozachečníky je zde ideální možnost si zalyžovat bez jakéhokoliv nošení lyží na zádech. Chata se nachází přes 2000 m nad mořem a je dostupná od poslední civilisace kabinovou lanovkou. V okolí chaty se nachází několik lyžařských výtahů. Pamětníky dřívějších táborů upozorňujeme, že počet lyžařských vleků se latos zvětšil.

Každý lyžařský "fenomén" se může zde zúčastnit přípravného kursu lyžařského instruktora pod vedením zkušeného tatranského Vlka. /Elegantním házením zedečku sjet sluncem ozářenou sjezdovku je krásné, ale umět se bezpečně pohybovat za každého počasí na horách je vis nežli mužné./

P o z o r - omezený počet míst, vyplněné přihlášky zašlete nejpozději do 30.7. na jednu z následujících adres:

Tschechoslowakische Pfadfinder in der Schweiz, CH-3001 Bern,
 Postfach 2437

L. Wendlig, Moselstr.5, D-6102 Pfungstadt, West Germany.

Poplatek za 12 dnů činí 310 Franků
za 9 dnů činí 225 Franků.

V ceně jsou již zahrnuty jízdenky na lyžařský vlek.

Předběžná přihláška Belalp 1979-80.

Jméno Nar.

Sk. jméno

- Hlásím se na tábor od 25.12. do 5.1.80
- Hlásím se na tábor od 25.12. do 2.1.80

A.Z. 3000 Bern 1
Postretouren an :
Postfach 295
CH-8021 Zurich 1
Verband der
Tschechoslowakischen
Pfadfinder in der Schweiz.

NILÍ ČTENÁŘI, k tomuto číslu přikládáme složenky a prosíme všechny, kteří dosud nezaplatili předplatné na VII.ročník, aby tak laskavě učinili nejpozději do konce října 1979. Děkujeme vám.

Pro čtenáře z Švýcarska činí předplatné sFR 12,-. Platte příloženou složenkou nebo bank.převodem na Postscheckkonto 17-988 Fribourg, Volksbank Murten /Morat/, zu Gunsten Tschechoslowakische Pfadfinder 30/10771/33.

Pro čtenáře z Německa činí předplatné DM 14,-. Platte bankovním převodem v Německu na ELZ 500 930 00, Rüsselsheimer Volksbank 6090 Rüsselsheim, Kto Nr.200845.02 Tschechosl.Pfadfinder i.d.BDR.

Pro čtenáře z ostatní Evropy činí předplatné DM 14 nebo ekvivalent v kterékoliv směnitelné měně.

Pro čtenáře ze zámoří činí předplatné 8 \$ US.

Čtenáři z ostatní Evropy a ze zámoří mohou platit některým z těchto způsobů :

- a/ Mezinárodní pošt.poukázkou /Mandant de versement international/ na Postscheckkonto 17-988 Fribourg, Schweiz, Schweiz.Volksbank Murten, zu Gunsten Tschechosl.Pfadfinder 30/10771/33.
- b/ Bank.převodem na Schweiz.Volksbank Murten, Konto 30/10771/33
- c/ Příslušnou částku nebo šek poslat v dopise na adresu redakce /Postfach 295, CH 8021 Zürich 1/.
- d/ V Holandsku je možno poukazovat předplatné ve výši 15 guldenů na pošt.Girodienst, CP Postrek 3504194 SKAUTES, Postbus 2480, 3500 GL Utrecht. V rubrice "Mededelingen" poznamenejte TAM TAM 79

Tam-tam , časopis českých a slovenských skautů v exilu
vychází jako dvouměsíčník.

Redakční kruh : Cookie, Firátka a spol.

Uzávěrka příštího čísla je v úterý, 6. listopadu 1979